

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

În contra păcatelor timpului.

II.

Am ȓis în rëndul trecut, că ne trebuiește tuturor multă strădanie și mult zel, ca să întărim puterea bisericii și a școlei nóstre confesionale, să contribuim la ridicarea pozițiunii preoțimii și a învățătorilor nostri. Timpul pentru o rodnică lucrare în această direcțiune nu ne este cel mai prielnic; ér dacă timpul nu ne ajută, și nu ne sprijinește, negreșit, că datorință avem, să-ne sprijinim noi înși-ne pre noi. De lipsă este adecă, că noi prin noi înși-ne să paralisăm scăderile timpului.

Două lucruri ne trebuiește, ca să putem pâși cu succes și în această direcțiune, și anume: a) o judecată mai creștină, mai obiectivă asupra tuturor lucrurilor și împrejurărilor vieții de astăzi și b) o bună împărțire a rolurilor și o conlucrare cât mai armonică a tuturor factorilor, cari constituiesc organismul bisericii.

Cu privire la punctul prim constatăm, că o judecată mai creștină, mai obiectivă, ni-o impun chiar curente greșite și dușmănoșe bisericii, ér împărțirea rolurilor, împărțirea lucrului, ce voim a-l săvârși ni-o înfășișează statutul nostru organic.

Este fapt, că prin introducerea legilor nouă așa numite politice bisericești, pozițiunea preoțimei nóstre s'a îngreuiat, și astăzi între preoți este generală plânsórea, că dênșii prin introducerea numitelor legi au perdut mult din venite, dar au perdut și mai mult din vază și autoritate. Cu plânsóre și cu plângere nu se curéză nici odată nici un feliu de réu. Se curéză însă de sigur prin o lucrare bine plănuită, și urmărită cu zel. Și deci la săvârșirea acestei lucrări trebuie să ni-se îndrepteze privirile tuturor și

în special privirea și rêvna preoțimii. Pretensiunile înmulțite a-le timpului de astăzi s'au înmulțit și în ale religiunii. Poporul nostru învățând carte și înmulțindu-i-se pretensiunile pre tóte terenele ascéptă și dela religiune și dela biserică mai mult, decât cum ascepta, și cerea mai nainte. Ascéptă astăzi dela biserică poporul nostru, ca să-i fiă ajutoriu și povățuitoriă întru tóte; ér noué ni-se impune datorința, ca să-i satisfacem această cerere cu tótă bunăvoința, pentru că acesta este propriaminte scopul bisericii: să învățăm, și să ridicăm poporul pre terenul cultural prin propagarea doctrinei evangheliei, și să-l facem capace a lupta cu deplin succes contra tuturor necazurilor și greutăților înmulțite ale vieții de astăzi.

Și preoțimea noastră, sântem siguri, în stare este a satisface chiămării sale în tóte direcțiunile. Pre terenul înmulțirii cunoștințelor teologice s'a făcut în timpul din urmă în întregă Metropolia noastră mult progres și am înaintat de sigur și în metoda de a valora cunoștințele nóstre în sinul poporului. Ne trebuiește ca să continuăm lucrarea în această direcțiune, și apoi să mai adaugem acestei lucrări încă un factor și anume: să-ne deprindem a cunoște în măsură trebuinciosă lipsele și necazurile poporului, și să căutăm în evangaliă și în doctrina bisericii leacul potrivit și învățatura nimerită pentru tóte trebuințele. Cu chipul acesta putem, să facem din amvonul sfintei nóstre biserici cărmaciul bun al întregii vieți a poporului. Astfelu ceea ce am perdut din vază și autoritate putem să-ne redăm, și să-ne redobândim înși-ne.

Sêmțul de pietate creștină și modul, în care se dezvoltă, și se alimentează este pentru ómeni

și poporē cea mai mare bogăția și cea mai mare putere. Omul, carele posedă această putere să găsească între toate împrejurările și între toate greutățile capace a-și apăra interesele sale de dezvoltare și scie să reziste ori cărui soiu de necazuri.

A ridica și alimenta în popor sēmțul de pietate creștinescă, această putere, pre carea se basază tăria și dezvoltarea poporēlor, este chiamarea bisericii și a organelor ei, a preoților și a învățătorilor. Dacă ne va succede să deplinim cu succes această chiamare, neapărat vom ajunge două scopuri înseminate, și anume vom înlesni dezvoltarea poporului, și în același timp vom conlucra la ridicarea autorității bisericii și școlei noastre confesionale și la ridicarea organelor ei. Spre a putē împlini această însemnată lucrare, de lipsă este mai nainte de toate, ca să-ne deprindem a-ne ridica preste micile divergințe și nențelegeri, ce se ivesc pre ici, pre colo între unii omeni și să punem cu toții umăr la umăr, ca să putem lucra tot cu mai mult succes la realizarea scopurilor mari ale bisericii.

Omenii și poporēle, cari luptă cu necazuri multe, sânt adesea espuse chiar din cauza multelor necazuri, ca să-se lase conduse câte odată în unele și alte cestiuni de ocupațiuni, și lucrând fără o basă reală, intrăgă lucrarea pōte să-le fiă greșită.

Este regulă generală, că dacă omenilor singurateci seau poporēlor le merge rău, atunci se scrutează, că ore cine pōrtă vina pentru relele, cari vin preste omeni și poporē. Și în astfelu de casuri aproape totdeauna vina să aruncă pre omeni și împrejurări, cari factice nu o pōrtă.

Pentru orientare amintim aici următoarele :

Când în veacul al optălea au început mohamedani să atace cu totă furia imperiul bisantin, — omenilor, cari erau în fruntea afacerilor numitului imperiu nu le venea la socotēlă, seau nu aveau priceperea, să recunoscă, că armele mohamedane biruiesc pre creștini din cauza decădinții moravurilor, și deci Leo Isaurul și alții, cari l'au urmat, au făurit fără dōră și pōte faima greșită, că pentru isbānda armelor musulmane vina o pōrtă cultul icōnelor introdus în biserica creștină. Și astfel fără nici o basă statul începe și pōrtă luptă în contra cultului icōnelor timp de mai bine de o sută de ani, și prin această nu numai că nu împedecă, ci tocma din contră favoreza în măsură și mai mare succesul armelor musulmane.

Eseemple de această natură aflăm în istoria poporēlor aproape în fiecare epocă ; și dacă ne dăm

silința să-le observăm, le putem vedē aproape la fiecare pas și în viața de toate zilele.

Din cauza micilor divergințe, ce se ivesc între omeni, sufer de regulă instituțiunile, în casul, de care vorbim, biserica ; ér aceste mici divergințe să întēplă de regulă din lipsă de judecată mai creștinescă, mai obiectivă.

Acastă judecată obiectivă ne impune, ca preste mici divergințe, ce se ivesc între noi, să-ne scim ridica totdeauna, când este vorba de scopurile mari ale bisericii ; ér atunci curente dușmānoase bisericii nu ne pot strica, ci chiar aceste curente pot contribui la o mai mare consolidare a noastră.

În punctul acesta ideia fundamentală să-ne fiă, ca în toate acțiunile noastre bisericēști și școlare direcțiunea și modul de lucrare să-ni-l indigiteze numai interesele bisericii, școlei și poporului nostru.

În punctul acesta, în vedere să avem totdeauna ca fiecare din generațiunile ce să urmēză una după alta în lume, au în sīnul poporēlor câte o însemnată misiune istorică. A generațiunii de astăzi misiune este, ca după ce generațiunea și generațiunile, cari ne-au premers, au luptat cu succes la redobāndirea autonomiei bisericēști, a generațiunii de astăzi este a lucra la ridicarea poporului prin o nimerită punere în aplicare a dispusețiunilor statutului nostru organic, emaucipāndu-ne de orice ocupațiune, și conduși fiind în toate lucrările noastre numai de interesele mari ale bisericii și poporului.

Predicā

pentru Dumineca a V-a a marelui post.

„Fiul omenesc n'a venit în lume ca să-i-sē slujescă ci ca el să slujescă altora și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.“
Marco 10, 45.

Cu aceste cuvinte luate din evangelia de astăzi, voi să vă atrag luarea aminte la fapta cea mântuitoare și cea din urmă a lui Isus Christos, prin care el a împecat D-șeirea cu omenimea și i-a câștigat acestei din urmă iertarea păcatelor în viața de veci. Voi să vă atrag luarea aminte la mōrtea lui Isus Christos, despre care el însuși dice în evangelia de astăzi : „Étă ne suim în Ierusalim și fiul omenesc să va da archiernilor și cărturarilor și-'l vor judeca pre el spre mōrte și-l vor da păgānilor.“ Și cu adevărat, Isus Christos fu de cătră aceștia ju-

decat și osândit la morțe; dară el prin această morțe ne-a răscumpărat pre noi de blăstămii legii, și răscumpărându-ne, ne-a recâștigat iertarea păcatelor și viața de veci. Adevărul acesta să întăreșce prin aceea faptă, că Isus Christos se numeșce în s. scriptură apriat răscumpărătorul nostru, și să dăce, că el ne-a răscumpărat pre noi prin sângele său cel vârsat pre cruce. A răscumpăra însă însemnă, a scôte pre cel prins în captivitate (robie) prin solvirea, adecă prin plățirea unui preț amăsurat. Prin urmare și Isus Christos a solvit cu sângele său cel vârsat pre cruce prețul amăsurat pentru păcatele sale. Despre această vorbeșce și însuș Isus când dăce: „Fiul omenesc n'a venit în lume ca să-i slujescă lui, ci ca el să slujescă altora și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.“ De aceea așadară cunôșcem, că Isus Christos este cu adevărat răscumpărătorul și mântuitorul nostru și că el pentru de a scăpa sufletele noastre, a trebuit să-și dea sufletul său drept răscumpărare pentru toți.

Până însă a-și da sufletul și a aduce această jertfă sângeroasă odată pentru totdeauna, Isus Christos în noaptea, în care el fu vândut, venise cu cei 12 apostoli ai săi într'un foșor la Ierusalim și ședând acolo cu apostolii săi la masă, a sârbat cu dâșșii cina cea de pe urmă la care a așdat taina s. eucharistii.

Acastă s. taină a eucharistiei care este și taină și jertfă de-odată și în care să împărtășeșce celui credincios cu adevărat trupul și sângele lui Christos sub chipul pâinii și al vinului spre mâncare și băutură întru iertarea păcatelor și viața de veci, este cea mai înaltă și mai măreță întru toate tainele ale T. N., pentru-că ea este încă și prouurmarea jertfei celei de pe cruce, prin care noi pomenim morțea lui Isus Christos până la finea veacului. Jertfa eucharistiei este așadară după ființa identică, vra să dăcă a semenea cu jertfa cea de pe cruce, că același miel nevinovat, Isus Christos carele s'a jertfit pe altariul crucii pentru păcatele lumii, se jertfesce și astăzi pe altariul bisericilor pentru păcatele omenilor. Acăsta este minunea minunilor! În această taină sôrele dreptății se pogoră din ceriu, locueșce întru noi în s. cuminecătură. Deci cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați de ea! Întru aceste trei virtuți să vă fie pregătirea voastră și de aceste trei fiind însuflețiți să vă apropiați de masa D-lui, împărtășiți-vă cu trupul și sângele lui Christos întru iertarea păcatelor și viața de veci.

Drept aceea voi vorbi astăzi despre s. taină a eucharistiei și vă voi arăta, că pregătirea voastră înainte de s. cuminecătură trebuie să steie 1) în frica lui D-șeu, 2) în credință și 3) în dragoste. Fiți cu luare aminte.

I.

Biserica noastră ne învață, că în sf. eucharistie Isus Christos este întreg și real de față prin trans-

ființare, adecă prin prefacerea ființei pâinii și a vinului în ființa trupului și a sângelui lui Isus Christos. Prin urmare eucharistiei, ca trupului și sângelui Domnului, să cuvine aceeași închinăciune d-șească, care să cuvine Mântuitorului nostru Isus Christos ca fiului lui D-șeu. S. Ioan gură de aur dăce: 1) Trupul acesta l'-au venerat Măgii când el zăcea încă în iesle . . . și s'au închinat lui cu mare frică și cutremur, dar tu veți pre Christos nu în iesle ci pe altariu . . . și nu veți numai simplu pe acel trup precum ei, ci șcii și puterea lui și totă economia mântuirii. Deci „noi nu negăm,“ dăce s. Ioan Damaschin, 2) „închinăciunea corpului lui i-se dă în închinăciune în acel unul ipostas al Cuvântului, carele s'a făcut lui ipostas; noi nu servim prin această creaturii, pentru că nu ne închinăm lui ca unui corp gol și de rând, ci celui ce este unit cu D-șeirea, și pentru-că întru o persoană și întru un ipostas a-lui D-șeu sunt împreunate amândouă firi ale lui. Mătem a mă atinge de cărbune pentru focul cel împreunat cu lemnul; mă închin amânduror firi ale lui Christos pentru D-șeirea cea unită cu corpul.“ Étă, iubitorilor, temeul pentru care fiecarele creștin adevărat trebuie să se închine înaintea s. eucharistiei cu frica lui D-șeu! Acastă frică trebuie însă să pătrundă totă inima omului ca să producă în ea aceea curăție a cugetului care este de neapărată lipsă pentru primirea dâșșă a acestei de viață făcătoare pâni. Moisi, având să se apropie de D-șeul său, a trebuit mai întâiu să se desbrace de încălțăminteale sale ca să potă vorbi cu el. Prin această s'a închipuit însă aceea curăție a inimei care să cere dela fie-carele ce voiesce să petrecă și să se împreune cu D-șeu. De această frică erau pătrunși și toți apostolii și de această frică sunt cuprinși și îngerii în ceriu, cari după mărturia s. scripturii, cu frică și cu cutremur se închină și înconjură tronul lui D-șeu. „Sânt, sânt, sânt este Domnul Savaoft; plin este ceriul și pământul de mărire sa“

Deci cu aceste puteri și noi iubitorii de 6-meni stăpâne strigăm și grăim: Sânt ești și prea sânt! Tu și unul născut fiul tău și duchul tău cel sânt. Sânt ești și prea sânt și de mare cuviință Mărire ta, carele lumea ta așa o ai iubit, încât pre unul născut fiul tău l'-ai dat, ca tot cel ce crede în el să nu piară, ci să aibă viața de veci.

II.

Șciind acuma, iubitorilor, că în s. eucharistie este cu adevărat trupul și sângele Mântuitorului Christos cătră care, după cum am aușit, cu frica lui D-șeu trebuie să ne apropiem, noi această trebuie mai departe și cu inima să credem și cu gura să o mărturisim. Numai prin credință sufletul omului potă să se redice la D-șeu și numai prin ea mintea ome-

1) Cuvânt. 25 asupra I. Cor. n. 4.

2) Cred. ort. III. cap. 8.

nescă pôte încâtva să se apropie și de tainele dumneșeesi dintre cari, s. eucharistie, este cea mai mare taină a credinței. Aici, în s. eucharistie, D-șeu adecă se ascunde nu numai simțirilor ci și miștii omenesci care prin puterea sa proprie nici când nu pôte înțepege cum la prefacere, prin chemarea duchului sânt, gânea se schimbă în trupul și vinul în cinstit sângele lui Christos. Acésta este așa o mare taină a lui D-șeu, că tot creștinul care nu voiesce să vate me atotputința Maieștii lui D-șeu trebuie să o credă și cu gura să o mărturisescă. Și de aceea, stând noi înaintea altariului și voind a primí s. comunicătură, să șicem întotdeauna: Credem Dómne și mărturisim, că tu esti cu adevărat Christos, fiul lui D-șeu celui viu, carele ai venit în lume să mântuesci pre cei păcătoși, dintre cari cei dintâi suntem noi. Încă credem că acesta este însuși prea curat trupul tēu și acesta este însuși prea scump sângele tēu. Deci ne rugăm șie, miluiesce-ne și ne iartă nouă greșelele noastre, cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul sau cu lucrul, cele cu sciință și cu nesciință, și ne învrednicesce fără de osândă să ne împărtaşim cu prea curatele tale taine, spre iertarea păcatelor și spre vēja de veci.

Acésta credință tare este dovada cea mai mare despre supunere și credincioșie fără dór și pôte, ce sufletul omului pôte să dea numai Domnului șeu, jertfindu-i chiar mintea, puterea sa cea mai scumpă, și zidindu-i pe supunerea acésta a spiritului șeu un tron vrednic pe care „Christos să locuiască prin credință întru inimile noastre și noi, întru dragoste fiind înrădăcinați și întemeiați, să putem cunoșce împreună cu toți sântii ce este lățimea și lungimea, adâncul și înălțimea, și să șcim și dragostea lui Christos cea mai pre sus de sciință, ca să fim deplini întru tótă plinirea lui Dumneșeu.“³⁾

III.

Deplinătatea noastră atárnă dela dragostea noastră cu care noi îl iubim pe D-șeu. De aceea și partea cea mai însemnată întru pregătirea noastră spre primirea s. eucharistii este și va fi dragostea. „Cu frica lui D-șeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați“ șice preotul când ne îndemnă să ne apropiem de s. masă. Aceste cuvinte el le șice în numele lui D-șeu, pentru-că D-șeu, carele așa a iubit lumea încât a dat pentru ea și pre unul născut fiul șeu, cere, ca și noi să-l iubim pre el, și anume să-l iubim din tótă inima, din tot sufletul și din tot cugetul nostru. Acésta iubire va fi deplină, dacă noi ne vom închina înaintea lui D-șeu cu tótă supunerea și ascultare și-i vom mulțami cu iubire din tótă inima atât pentru jertfa cea de pe cruce care Christos a adus-o pentru mântuirea noastră, cât și pentru jertfa acésta eucharistică care a proșit din cea dintâiu ca din sēmânța ei și care, cu fructele sale cele

binecuvântate, nutresce pre toți cari caută vieța de veci. Étă deci, iubiților, temeiu pentru de a iubi pe D-șeu și a se dori din tótă inima după împreunarea lui în s. taină a eucharistiei prin care primind nutrețul cel de vieța făcătoriu, iubirea și plăcerea noastră să se prefacă în fómee și setea statornică după el; așa că semnul cel mai bun de a cunoșce, ori de se află în noi acésta iubire de D-șeu, va fi tocmai fómee și setea cea mare după pânea și vinul eucharistic. Acésta pâne, șice s. Augustin, produce la omul cel din lăuntru numai fómee, érá acela carele a gustat din vinul acesta, uită de sine și sufletul șeu se bucură în plăcerea D-șeului șeu.

Iubiților! Noi șcim cât timp s'a așteptat omenimea la venirea și nascerea Mântuitorului nostru Isus Christos, a fiului lui D-șeu carele în s. scriptură se numesce „dorirea popórelor,“ „alesul neamurilor,“ „marele profet și mântuitoriu“ carele avea să întemeieze o împărăție nouă și domnindu-o, să aducă și pre celelalte popóre ale pământului la credința și iubirea lui D-șeu. Despre s. eucharistie însă se șice că ea este proumarea întrupării Domnului. Deci se cuvine, ca Christos în acésta s. taină a eucharistiei, când el se pogoră în inimile noastre, să fie primit cu aceeași dorință ferbinte cu care el órecând a fost primit de tótă lumea.

Acesta să vă fie chipul pregătirii vóstre pentru s. eucharistie. Virtuțile cari ea le cere, sunt: frica, credința și dragostea lui D-șeu. „Cu frica lui D-șeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați.“ Aceste virtuți deci să vă servescă nu numai spre pregătire înainte de s. comunicătură, ci și după acésta spre mulțamire. Spre mulțamire, pentru-că Isus Christos șice:⁴⁾ „Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu are vieța vecilor și eu îl voi învia în ziua cea de apoi;“ il voi învia la vieța prémării în locașurile cele ceresci, unde se prémăresce Dumneșeu Tatăl, D-șeu Fiul și D-șeu Duchul sânt acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Dr. Emilian Voivitschi.

D I V E R S E.

* *Deputați pentru sinodul eparchial aradan* în cercurile aparținătoare jurisdicțiunii consistoriului din Oradea-mare au fost aleși următorii d-ni și anume:

În cercul Oradea-mare: P. C. Sa Iosif Goldiș arhimandrit, vicariu episcopesc în Oradea-mare; mireni Nicolau Zigre avocat, secretariu consistorial în Oradea-mare și Dr. Florian Dum a avocat în Oradea-mare. În cercul Peșteș: din cler Teodor Filip protopresbiter în Lugaș; mireni Alexandru Filip notariu în Lugaș și Ioan Papp protonotariu comitatens în Oradea-mare. În cercul Tinca: din cler Nicolau Roxin protopres-

³⁾ Efes. 3, 17—19.

⁴⁾ Ioan 6, 54.

biter în Tinca; mireni Paul Fășie jude la tribunalul din Oradea-mare și Dr. Aurel Lazar candidat de avocat în Oradea-mare.

* *Deputați mireni* pentru sinodul eparhial aradan în cercurile aparținătoare la jurisdicțiunea consistoriului eparhial din Arad au fost aleși următorii domni și anume:

În cercul Arad: Vasiliu Paguba jude la tribunalul din Arad și Romul Ciorogariu profesor în Arad. În cercul Bircșiș: Dr. Eugen Mocsonyi mare proprietar în Capolnaș și Dr. Liviu Marcu avocat în Lugos. În cercul Radna: Ioan Beleş avocat în Arad și Sava Raicu secretar la banca „Victoria” în Arad. În cercul Siria: Aurel Suciu avocat în Arad și Ștefan Antonescu președinte la sedria orfanală în pensiune în Siria. În cercul Giula: Dr. Nicolae Oncu director executiv la banca „Victoria” în Arad și Dr. George Popovici avocat în Chișineu. În cercul Chișineu: Teodor Ceonțea profesor în Arad și Mihai Velici avocat în Chișineu. În cercul Boroșineu: George Feier avocat în Boroșineu și Paul Rozvan inginer în Arad. În cercul Buteni: Dr. Teodor Popescu avocat în Arad și Nicolae Mladin pretor în Boroșsebeș. În cercul Halmagiu: Petru Truța avocat în Arad și Dr. Constantin Groza medic în Gurahonț. În cercul Timișóra: Paul Rotariu avocat în Timișóra și Emanuel Ungurian avocat în Timișóra. În cercul Vinga: Vincențiu Babeș membru academiei române, Budapesta și George Ardelean avocat în Timișóra. În cercul B.-Comloș: Dr. Nestor Oprean avocat în S. Nicolaul mare și Ioan Suciu director la „Timișana” în Timișóra. În cercul Lipova: Dr. George Popescu avocat în Lipova și Constantin Crețiu învătător în Lipova. În cercul Chișetiu: Ioan Lenger avocat, secretar consistorial în Arad și Constantin Lazar avocat în Recaș.

* *Deputați preoțesci la sinodul eparhial* din Caransebeș s'au mai ales: 1. în cercul III. Zgribesci: Nicolae Seiopon, preot în Remetea-Pogânci; 2. în cercul IX. Fizeș: Luca Lazarescu, preot în Ferenția; 3. în cercul X. Vêrșet: Dr. Iuliu Olariu, profesor dirigente la institutul teologic diecesan; 4. în cercul XII. Sasca-montană: Filip Adam, protopresbiterul Bisericeii-albe; 5. în cercul XIII. Oravița-montană: Alexandru Popoviciu, protopresbiterul Oraviței; 6. în cercul XIV. Reșița-montană: David Terfaloga, preot în Reșița-montană; 7. în cercul XIX. Bozovici: Dr. Traian Badescu, secretariu consistorial; 8. în cercul XX. Satul-nou: Trifon Miciea, protopresbiterul Panciovei.

* *Alegerile la sinodul arhidiocesanal din Sibiu.* În cercul preoțesc al Turdei s'a ales ca deputat protopresbiterul Ioan Danciu. Mireni: 1. În cercul Sibiu: Parteniu Cosma, director de bancă și Ioan Preda, avocat; 2. În cercul Seliștei: Dr. D. P. Barcianu, prof. semin. și Dr. Liviu Leményi, ases. cons.; 3. În cercul Sebeș: Dr. Ilie Cristea, secretariu consistorial și Dr. Iosif Blaga prof. gimn.; 4. În cercul Alba-Iulia: Dr. Vasiliu Bologa, profesor și Mihail Cirlea

notariu public; 5. În cercul Deveii: Dr. Ioan Mihu, director de bancă și Iosif Orboras, pretore; 6. În cercul Hațeg: Ambrosiu Bêrsan, senator și Georgiu Dănilă; 7. În cercul Gioagiului: Petru Pipoș, jude de tablă în pensiune și Ioan Moța, cleric absolut; 8. În cercul Iliei: August A. Nicôră, candidat de avocat și Victor Tordășianu, oficial consistorial; 9. În cercul Abrudului: Dr. Vasiliu Preda, și Dr. Enea Draia, ambii avocați; 10. În cercul Clușului: Leontin Simonescu secret. metrop. și Dem. Comșa prof. semin.; 11. În cercul Lupșei: Dr. Petru Șpan, prof. sem. și Simeon Pasca, notariu comun. 12. În cercul Bistriței: Dr. Elie Cristea, secretariu consist. și Iosif Popescu, avocat; 13. În cercul Târnavei: Dr. Ioan Ivan și Dr. Nicolau Vecerdea, ambii avocați; 14. În cercul Sighișorei: Dr. Nicolau Olariu, ases. cons. și Ioan Boiu profesor gimn.; 15. În cercul Treiscaunelor: Iosif Pușcariu, avocat și Valeriu Bologa, director de bancă; 16. În cercul Brașov: Ioan Popea și Virgil Oniț, ambii prof. gimn.; 17. În cercul Bran: septemvirul Ioan Cav. de Pușcariu și Dr. Iancu Mețianu, proprietariu; 18. În cercul Făgărașului: Ioan Turcu, protonotariu pens. și Dr. Ioan Șenchea, cand. de avocat.

* *Alegerea P. S. Sale Episcopului de Roman.* Luni s'a întrunit la cameră sub presidența I. P. S. Sale Metropolitului-Primat Iosif Gheorgean, marele colegiu electoral pentru alegerea unui episcop de Roman, în locul răposatului episcop Ieronim.

Resultatul votului a fost:

P. S. S. arhiepiscopul Ioanichie Floru Băcăoanul a întrunit 142 de voturi din 233 votanți; P. S. S. arhiepiscopul Calistrat Bârlădeanu a întrunit 51 voturi; P. S. S. arhiepiscopul Nifon Ploesteanul a avut 30 de voturi și P. S. S. arhiepiscopul Pimen Piteșteanul 1 vot.

I. P. S. S. Metropolit-Primat a proclamat ales episcop al Romanului pe P. S. S. arhiepiscopul Ioanichie Floru Băcăoanul. Nou alesul Episcop a mulțămît colegiului pentru încrederea pusă în dânsul, și promite, că își va pune puterile sale în serviciul bisericeii și națiunii, spre înaintarea poporului încredințat păstoriei sale.

* *Sesiunea Academiei române.* Dintre membrii ardeleni ai academiei române au sosit până acum în București pentru a lua parte la ședința acestei instituțiuni dnii Alexandru Roman, Vincențiu Babeș și Iosif Vulfcan ér din Bucovina d-nii F. Marian și Dr. I. G. Sbiera.

* *Cestiunea autonomiei bisericeii sêrbesci în dieta țerei.* În ziua de 6 Aprile nou a. c. a interpelat deputatul sêrb Iosif Iagici pe dl ministru-președinte al Ungariei în cestiunea convocării congresului bisericeii gr. or. sêrbesci, precum și în cestiunea autonomiei bisericeii sêrbe. În motivarea interpelării sale dlu Iagici se plânge de ingerințele puterii în afacerile bisericeii, și că se primesc apelațiuni la guvern; și apoi dă espressioni părerii, că dreptul de supra-inspecțiune trebuie să se împartă între guvern și credincioși, așa ca guvernul să aibă a păzi numai observarea legilor și a constituțiunii.

Răspundând la această interpelare dlu ministru-pre-

ședinte, baronul Banffy recunoște, că stările ce există acum de 30 de ani în sinul bisericii sârbești nu mai pot dura, și că trebuie regulate. Observă însă, că crearea autonomiei sârbești în așa măsură, cum s'a întâmplat față cu biserica gr. or. română nu este admissibilă. Congresul de altcum promite, că se va pute convoca în decursul anului curent.

† *Necrolog.* Înregistrăm cu durere trista știre, că venerabilul profesor dela gimnasiul român din Brașov David Almășanu a trecut la cele eterne în ziua de 27 Martie a. c. în etate de 90 de ani. Răposatul a fost unul din acei venerabili bătrâni, cari au lucrat în mod neobosit la ridicarea bisericii și poporului român. Născut din o familie vechiă preoțască din Transilvania răposatul după ce a terminat studiul filosofiei și dreptului în Cluj a funcționat mai întâi ca avocat în comitatul Cetății de baltă. După aceea între anii 1838—1848 a funcționat ca profesor la Vălenii de munte în România. În anii revoluțiunii rentorcând în patriă a funcționat un an ca vicecăpitan al districtului Făgărașului, ér cu începere dela anul 1852 a funcționat ca profesor de limba română și latină la gimnasiul român din Brașov până înainte de 10 ani, când din cauza vârstei înaintate a trecut în binemeritul stat de pensiuine.

Depunând o lacrimă de durere pre mormântul răposatului, rogăm pre Dumnezeu, ca sufletul lui să-l așeze în lăcașurile dreptilor, ér osămintelor sale să-le fiă țărina ușură.

† *Necrolog.* Georgiu Șandor, proprietar în Mușeș-Cuieșdiu, membru fondator al Asociațiunii transilvane, nu mai este între cei vii. După un morb repentin și greu a răposat în 25 Martie, (6 Aprilie) c. la 4 ore a. m. în etate de 34 ani, al 6-lea an al fericitei cășătorii. Cu inima frântă de durere aduce acesta la cunoștință jalnica familie: Măriora Șandor n. Grozav, ca soție; Hortansia Veturia, ca fiică; Maria Șagău, Rafila Monda, ca surori; Galaction Șagău, protopresbiter; Dr. Andr. Monda, medic; Vasiliu Grozav; Livia Novotny, cumnată și cumnați.

Fie-i țărina ușură!

† *Necrolog.* În 21 Martiu n. a. c. a răposat în Domnul un harnic fiu al bisericii și școlei noastre Aurel Moț teolog abs. și învățător în Ciaba, în etate abia de 30 de ani. Răposatul în Domnul s'a născut în Ucuriș. Studiile gimnasiale și le-a făcut în Beiuș; ér teologia a absolvat-o în Arad în 1892 cu frumos succes. Pentru manierile sale blânde, pentru purtarea sa pacinică și prevenitoare, era știmat și iubit atât de superiorii, cât și colegii săi. Remășițele pământești a-le defunctului au fost depuse spre vecinică odihnă în 23 Martie în cimitierul din Ciaba. Serviciul funebral a fost oficiat de preoții: Iosif Besan din Giula, A. Popovici din Bichis, Vasiliu Beleş din Chitighaz, Iustin Popa din Tîrnova și D. Nica, fiind de față un public numeros între care amintim un număr frumos de învățători din jur. După serviciu divin păr. A. Popovici a restit o frumoasă cuvân-

tare funebrală. Pe defunctul îl jelește neconsolabila sa soție și o fiică. — În veci amintirea lui!

* *Expoziția din Paris.* Tôte statele din lume, 54 la număr, au promis deja participarea lor la expoziția universală din Paris dela 1900. La cea dela 1889 au participat numai 53. 21 de state au cerut numărul de metri necesari cari se rădică la 218.000 metri pătrați.

* *Stenografi femei.* În Statele-Unite din America de Nord se află după o statistică recentă 118.000 stenografi femei. Aceste femei câștigă anual 80,000.000 dolari.

* *Alegerea noului patriarch ecumenic.* După retragerea I. P. S. Antim al VII-lea, étă cari sunt — după „Revue d'Orient“ — formalitățile privitoare la alegerea succesorului său:

La 6 (18) Februarie trecut, cei 60 mitropoliți din provincie și cele 28 diecese provinciale, arătate de lege, au fost invitate: cei d'intăi să trimită la patriarhat până în 41 de zile, cel târziu, în plic pecetluit, numele candidatului la tronul patriarchal pe care'l alegeau dintre mitropoliții tronului ecumenic în activitate și găsindu-se în condițiunile cerute de lege; cele de al doilea să numescă fie-care delegat laic care, la ziua fixată, să asiste la adunarea pentru alegerea patriarchului (art. 2 din regulament).

Étă după „Monitorul Oriental“ — serie tot „Revue d'Orient“ — cele'lalte formalități, cari rămân să se îndeplinescă până la ziua alegerii:

Membrii s-tului Sinod și mitropoliții provinciilor, cari din întâmplare s'ar găsi în Constantinopol, trebuie să trimită, în plic pecetluit, cinci zile înainte de întrunirea adunării votul lor pentru candidatul la tron (art. 3).

În aceeași zi, locum tenens, I. P. S. Constantin, mitropolit al Efesului, trebuie să convoce, în scris, la ședință pe toți membrii adunării electorale. Acesta din urmă obicinuit are 85 de membri; dar din cauza absențelor sau invalidărilor, cifra reală pôte fi inferioară.

Alegătorii cunoscuți până acum sunt următorii:

1. Membrii s-tului Sinod, adică: mitropoliții Efesului, Eracleei, Niceei, Smirnei, Trebizondei, Anchialei, Ghanohorei, Limnosului, Sissaniului, acel din Carapathos, din Elefterupolis și din Elasona; acesta din urmă, absent în acest moment, pôte să se întorcă la timp.

2. Mitropoliții cari se găsesc din întâmplare la Constantinopole anume: cei din Grevena, Lititza și Prespoe.

3. Membrii consiliului mixt, anume: Fenerly pașa C. Fotiadis Bey, Miltiade Effedi Iacobo, d-nii C. Petrides, Al. Gango, Anton Effendi Surla Holzi Effendi și Keusseoglu.

Mai rămân să fie numiți 62 membrii, cari vor fi următorii:

1. Douăzeci și opt delegați laici ai provinciilor, reprezentând diecesele Cesarieei, Efesului, Eracleei, Cisicului, Nicomediei, Niceei, Calcedoniei, Derconului, Saloncului, Ianinei, Brusei, Monastirului, Bosniei, Candie, Trebisondiei, Filipopolului, Serresului, Iconiumului, Rhodosului, Smirnei, Metalinului, Varnei, Chiosului, Uskubului, Adaliei și Costambolei.

E de observat că paragraful 11 al articolului 3 din capitolul 3 al statutului, în privința compunerii personale, a adunării electorale, care mai înainte cuprindea cele patru diecese ale Tirnovei, Larisiei, Viddinului, și Sofiei, a fost de curând modificat. Aceste patru provincii au fost înlocuite prin diecesele Nicomediei, Derconului, Rodosului și Iconiumului, cari mai înainte, nu trimeteau la adunare delegați laici speciali.

2. Marele logofet și doi alți funcționari superiori ai patriarhatului ;

3. Trei demnitari având un rang civil, până la a 2-a clasă ;

4. Doi militari cu gradul de colonel (miralai) ;

5. Trei funcționari civili ;

6. Reprezentantul principelui de Samos ;

7. Patru oameni de știință dintre cei mai însemnați ;

8. Cinci neguțători notabili !

9. Un banchier ;

10. Zece reprezentanți ai corporațiilor (esnaf) cele mai însemnate ;

Doi reprezentanți ai Capitalei.

Alegătorii din prima categorie sunt numiți după uzurile și obiceiurile existente în diecese ; cele din categorii — afară de delegatul principelui de Samos care e ales la acesta — sunt numiți de s-tul sinod și consiliul mixt, intruniți în ședința plenară.

Se procedează acum la alegerile celor 28 de delegați laici din diecesele provinciale. Se prepară și listele alegătorilor din Constantinopol. Indată ce se vor întocmi aceste liste, se va procedea, în urma unui avis al pro-vicariului patriarhatului, la alegerea celor doi reprezentanți ai Constantinopolului.

* *Cuișorele.* Pomul de cuișore crește în țările călduroase, având o înălțime de 6—9 metri și un trunchiu gros cam de un metru. Cuișorele de altminterlea nu sunt fructul pomului, ci numai boboci de flori ai lui. Acești boboci de flori nu se lasă pe pom până se coc prea tare, ci se culeg cu mâna sau cu niște cârlige, după aceea se afumă puțin la foc și apoi se uscă la soare căpătând o coloră bună roșietică. Cuișorele bune trebuie să fie moi și, apăsate cu unghia, să easă oloiu din ele. Oloiul este, care dă cuișorelor gustul plăcut și de aceea, dacă n'au oloiu, nu sunt bune.

* *Nansen în Berlin.* În 8 Novembre 1890 s'a suise la tribuna societății de geografie din Berlin în sala cea mare din casa arhitecților din strada Wilhelm, în acel loc, de unde Dr. Nachtigall, Wistmann și Stanley au raportat despre călătoriile lor prin Africa, un tânăr norvegian cam de 28 de ani, Dr. F r i t j o f N a n s e n și raportă despre călătoriile sale prin Grönlanda, o între prindere de o bărbăție și o perseverență nimitore. Cu un mic personal, între care comandantul de mai târziu al vasului „Fram,” Sverdrup, a parcurs Nansen Grönlanda în lățimea nordică — de ceva peste 66 grade dela ost spre vest. Presidentul societății, profesorul Richthofen ca cercetător al Chinei, un bărbat de mare însemnătate, îl bineventă însuș, dorindu-i ca noua sa intențiune, adecă atingerea polului nordic, să-i succedă tot așa de bine, că

precum societatea pentru călătoria primă i-a oferit medalia „Kar l Ritter,” să merite medalia de aur a lui Humboldt.

În 3 April a. c. s'e presentă Nansen éráș înaintea societății geografice din Berlin ca s'e-și ia medalia lui Humboldt. De astădată sala pentru ședințe a fost prea mică. Nansen a devenit în acest interval un triumfător s'rbătorit de toți erudiții. A fost salutat în o ședință festivă anunțată cu luni înainte la care a luat parte și soțiile membrilor, pe lângă un număr însemnat de membri onorari, cari erau anume invitați. Întréga ședință avu un caracter cât s'e p'ote de festiv. Deși limbiul lui Nansen pare simplu, totuș când este în decursul vorbirii sale, întréga lui pâșire arată, că călătoriile sale de triumf prin Norvegia, Anglia și Franța nu au trecut fără a lăsa urmă, și involuntar devenim mișcați prin prestațiunile sale demne de admirat, de a-ne pune întrebarea despre câștigul intelectual, din recenta călătorie a sa la polul nordic. Nansen șeiu să câștige atențiunea ascultătorilor, deși pentru aceia, cari cunoseau referatul s'eu din „Daily Chronicle” nu a spus nimic nou. Am ascultat cu plăcere descrierea vieții de pe „Fram,” care a resistat cu succes presiunii și loviturilor gheței, de carea corabia era ridicată în înălțime și m'antată înainte. În corabie era cald și plăcut. Mulțămită nutririi corespunđătoare, toți au rămas sănătoși. Doctorul n'avea nici un om de curat, și cura, pentru-ca să s'e ocupe, câinii Studiam, cetiam, sau jucam cărți, și convingându-ne de repețite-ori de tăria corăbiei, nu ne mai lăsăm conturbați în jocul de cărți când era isbită de ghiață. Cu tóte acestea, la aprópe 2 ani după plecarea între 83 grade și 59 minute lățime nordică, a fost o isbitură așa de puternică de ghiață, că nu primi nimenea permisiunea de a s'e culca pe bord alt-feliu decât îmbrăcat total ; și total s'a pregătit, ca dimpreună cu provisiunile, să p'ărăsim corabia. Dar corabia, istorisește Nansen, s'e afirmă mai tare decum era credința noastră în tăria ei. Totuș trebui Nansen să abdică de speranța d'a mai puté înainta spre nord cu corabia, decidându-s'e a merge mai departe spre nord pe jos numai însoțit de locotenentul Iohansen. Acesta o și începu în 14 Martie 1895.

Credea să mérgă cu Iohansen pe jos, spre nord până unde vor puté străbate, și apoi să s'e'ntórcă îndărăt peste țara „Frantz-Iosef” și Spitzberg. Plecară cu s'ânii, având legate pe ele și două barce și însoțiți de 28 câni. Aveau pentru ei proviant pe 100 de zile, pentru câni însă numai pe 30. Trăgeau s'aniile mai mult ei ; câinii le făceau mici servicii ; și unde trebuia trecut peste masse mari de ghiață, așteptau animalele cu paciență, până ce domni treceau s'aniile. Deja istorisirea simplă a acestor strapăte mișcă pe ascultător. Dacă însă privim fotografiile luate în această călătorie, mărite în mărime naturală, primim o iconă îngrozitoare, cum vedem pe călători că sunt aprópe să fie copleșiți de masse colosale de ghiață, și își află scăparea numai pe vârful altei grămeđi de ghiață. Un căne după altul trebuie ucis, ca să servéscă celorlalți spre trai. Spre a nu s'e îngreua peste măsură, și-au lăsat ambii călători blanele pe bord, necontând la căderea termome-

trului dela Martie încolo. Dar trebuie să le pară foarte rău. Imbrăcămintea cea grosă de lână primi o căje de ghiață prin aborarea venită din tragerea săniilor, carea la închieturile mânilor le căusa chiar răni. Abia noaptea, în sacurile de dormit, se desghiețau ambii bărbați și încet încet se încălțiau, dar hainele de lână formau bandage reci, cari îndată-ce porniau la drum înghețau. În 7 April 1895 la 86 grade și 14 minute lățime nordică, se decise Nansen, după-ce vedu, că nu dărește nici o țară, ci numai grămeți mari de ghiață, să se întorcă îndărăt cu atât mai mult, că frigul creștea. Termometrul arăta 40—50 grade celsius.

În mod atrăgător descrie Nansen escursiunea cu săniile spre sud în direcțiunea spre țara Franz-Iosef, în carea crepăturile și canalele în ghiață le causeră cele mai mari piedici, și pe rând un câne după altul trebuia jertfit. Deja pe la finea lui April socotiau, că vor da de țară, dar aproape în 22 Iunie veniră în apropierea ei, pușcară doi urși de mare și ast-feliu putură lăsa în vieță ultimii doi câni. Apoi urmă descoperirea unei nouă țări în 6 August 1895. În o căsuță mică zidită din pietrii și acoperită cu piei de cai de mare, iernară ambii călători.

Dacă ne întrebăm despre câștigul științific și prețul spiritual al acestei întreprinderi uimitoare, a-lui Nansen, constatăm cu deosebire două mari rezultate științifice. Primul, adâncimea colosală a mării polare constatată de Nansen. Și al doilea faptul, că polul nordic nu constă din ținut uscat. „Polul nordic“, așa fini Nansen, „este un ocean mare, care se află în o continuă mișcare; marea de ghiață e tot așa de nepacinică și nestatornică, ca și teoriile omenești.“

Pentru aceste constatări în privința mării polare și pentru-că a atins cel mai înalt punct al Nordului i-s'a oferit lui Nansen din partea unei dintre cele dintâi societăți geografice, medalia lui „Alexandru de Humboldt.“ Această medalie s'a oferit mai întâi la a. 1878 colonelului rus Przewalski pentru călătoriile și scrutările sale în Mongolia; ér la 1893 presidentului societății geografice engleze sir I. Murray.

Lui Nansen i-sa făcut în Berlin o splendidă primire numai din partea societății geografice unde a ținut conferința, din care am scos punctele de mai sus, ci de întreaga capitală. Împăratul Germaniei a dat în onoarea lui un prânz, la care a participat cancelarul Hohenlohe, reprezentantul diplomatic al Svediei și Norvegiei și alte persoane distinse.

Concurs.

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătorești dela școala primă din Giroc, (protopresbiteratul Timișorii) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.“

Emolumintele anuale sunt: 1) În bani gata 150 fl.; pașal pentru scripturistica 10 fl.; pentru conferință 10 fl.; 2) în naturale: 40 chible grâu; 10 stg. de lemne, dintre cari 6 pentru învățător și 4 pentru încălzirii salei de învățământ; un estravilan de 646 stg. □ după care alesul va purta sarcinile publice; 3) cortel cu 2 chilii,

cuină, cămară, ștalog etc.; 4) dela înmormântări, unde va fi pofit 1 corónă.

Recursele provădute cu documente de evalidațiune prescrișă sunt a se trimite Prea On. oficiu protopresbiteral în Eabric (Timișóra). Recurenții vor avé a se presenta în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în Giroc la 20 Martie v. 1897.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb.: Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școle.

—□—

Pentru îndeplinirea parochiei de clasa a III-a din comuna Corbești, protopresbiteratul M.-Radna (comitatul Arad) devenită vacantă prin mórtea preotului Alexandru Lazaru, să escrie concurs a II-a órá cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia oficiósă „Biserica și Școala.“

Emoluminte sunt: a) Casa parochială cu gradină, prețuită cu un venit anual de 100 fl. v. a.; b) 12 holde pământ parochial, parte șes parte delos cu un venit anual de 100 fl. v. a.; c) venitele ștolare anual 100 fl. v. a.; d) venitul de bir preoțesc dela 103 nr-e case, câte 1 măsură cucuruz sfărmat à 1 fl. suma 103 fl. v. a.

Reflectanții la această parochie se avizédă, că recursele lor instruite conform cerințelor „Statutului Organic“ și regul. pentru parochii, și adresate comitetului parochial din comuna Corbești se le trimite M. On. protopresbiter tractual în M.-Radna până la termenul indicat, avénd a se presenta în sfta biserică din Corbești pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

NB. Alegîndul preot va avé a suporta tóte reparațiunile casei parochiali, precum și solvirea contribuțiunei pământului, și îngrădirea intravilanelor parochiali.

Corbești la 23 Martie (4 Aprilie) 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘIU, m. p. protopop.

—□—

Conform ordinațiunei Veneratului Consistor gr. or. Oradan dto 18 Faur (2 Martie) a. e. Nr. 299/43 B. 1897 pentru îndeplinirea parochiei vacante de clasa a II-a din K. Tarian, să escrie concurs cu termen de alegere pe 15/27 Aprilie 1897.

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială cu trei chilii, cămară, pivniță, și intravilan prețuită în 75; 2) 22 jugere pământ arétor prețuit în 440 fl.; 3) birul preoțesc 20 cubule bucate jumătate grâu jumătate cucuruz 100 fl.; 4) stóelele anuale după calculul mediu 5 alor ani din urmă 120 fl. — de tot 735 fl. v. a.

Sé observă ca contribuțiunea după pământul parochial are a-o solvi preotul alegénd.

Mai departe în sensul §-lui 8 din Regulamentul congresual pentru parochii din venitul parochial jumătate compe véduvei preotese și orfanilor până la 12/24 Faur 1898.

Tot asemenea véduva preotésă și orfanii vor remanea în casa parochială până la 1-a Septembrie 1897 avénd alegândul preot până la termenul susindicat a-sé îngriji însuși de locuință.

Doritorii de a ocupa acesta parochie sunt avisați a-și înainta recursele lor ajustate cu documintele prescrișe de Statutul organic și §-lui 15 lit. b) din Regulamentul congresual pentru parochii, la subsemnatul în Oradea-mare până în 12/24 Aprilie 1897; éră recurenții cu observarea §-lui 18 din Regulament u sé se prezenteze în sânta biserică din comuna amintită, pentru de a-și arăta desteritatea în celea ceremoniale și oratorie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop.